

ТРУДОВА ІНСПЕКЦІЯ

- ❖ Працевлаштування іноземних громадян в Румунії
- ❖ Транснаціональне відрядження іноземних громадян на підставі договору, укладеного з румунським роботодавцем
- ❖ Заробітна плата
- ❖ Графік роботи та відпочинку
- ❖ Відпустка
- ❖ Праця серед молоді
- ❖ Припинення трудового договору
- ❖ Зміна роботодавця

Працевлаштування іноземних громадян

Працевлаштування іноземних громадян в Румунії може здійснюватися за умови, що румунський роботодавець отримує від Генеральної інспекції з питань імміграції **дозвіл на працевлаштування** для кожного іноземного громадянина, або, якщо застосовується, підпадає під одну з ситуацій, що звільняють від отримання такого дозволу. Для отримання інформації про вартість та умови отримання дозволу на працевлаштування, будь ласка, зверніться до веб-сайту www.igi.mai.gov.ro.

- Дозвіл на працевлаштування отримується румунським роботодавцем для кожного іноземного працівника після подання до Генеральної інспекції з питань імміграції документів, передбачених OG № 25/2014.

Праця іноземних громадян здійснюється на основі індивідуального трудового договору, із заробітною платою, щонайменше, рівною мінімальній базовій заробітній платі бруто, гарантованій в Румунії.

На території Румунії послуги з посередництва та працевлаштування надаються безкоштовно, без будь-яких комісій, тарифів або податків.

Транснаціональне відрядження іноземних громадян

- ❖ Працівник, громадянин іноземної держави, найнятий румунським роботодавцем, може бути відряджений роботодавцем до іншої держави-члена ЄС на фіксований період 12 місяців з можливістю продовження ще на 6 місяців.
- ❖ Протягом періоду відрядження змінюється місце роботи, діяльність здійснюється на території іншої держави-члена ЄС, а іноземний працівник залишається працівником румунського роботодавця.
- ❖ Заробітна плата та витрати, пов'язані з відрядженням: транспортні витрати, витрати на проживання та харчування, в залежності від країни, де надаються послуги, оплачуються румунським роботодавцем.
- ❖ Для відрядження румунський роботодавець зобов'язаний скласти додатковий акт до трудового договору іноземного працівника.
- ❖ Перед відрядженням румунський роботодавець повідомляє органи влади держави, де відбуватиметься транснаціональне надання послуг, про дані відряджених працівників.

Заробітна плата

Заробітна плата є компенсацією за роботу, виконану працівником на підставі індивідуального трудового договору, і визначається шляхом індивідуальних переговорів між роботодавцем і працівником.

Роботодавець зобов'язаний **гарантувати щомісячну заробітну плату брутто** не менше мінімальної базової заробітної плати брутто.

- ✓ З 01.07.2024 року **мінімальна гарантована основна заробітна плата брутто** становить **3700 леїв** на місяць, при нормальній середньомісячній тривалості робочого часу 167,333 години.
- ✓ У **будівельному секторі** мінімальна базова заробітна плата брутто, гарантована до виплати, становить щонайменше **4582 леїв** на місяць, без урахування надбавок, премій, інших бонусів, при нормальній середньомісячній тривалості робочого часу 167,333 години.

УВАГА: Заробітна плата брутто встановлюється шляхом переговорів, починаючи з мінімальної заробітної плати, і зазначається в трудовому договорі. Заробітна плата брутто є вищою, ніж чиста заробітна плата (яку отримує працівник), оскільки чиста заробітна плата - це заробіток після сплати внесків на соціальне страхування та податків, що підлягають сплаті румунській державі.

Для працівників, яким роботодавець надає харчування, житло або інші послуги, сума грошей, що підлягає виплаті за виконану роботу, не може бути меншою, ніж мінімальна заробітна плата брутто в країні, встановлена законом.

Заробітна плата виплачується у грошовій формі не рідше одного разу на місяць у день, зазначений в індивідуальному трудовому договорі. Виплата може здійснюватися банківським переказом або готівкою, при цьому працівник підписує платіжний документ.

Графік роботи та відпочинку

➤ **Нормальний робочий графік**

- Нормальний повний робочий день - 8 годин на день (протягом 5 днів) і 40 годин на тиждень.
- Максимальний - 48 годин на тиждень, включаючи понаднормові.
- Щоденний робочий графік - 12 годин, після чого настає період відпочинку тривалістю 24 години.

➤ **Понаднормова робота**

- Робочий графік > 40 годин на тиждень
- Надурочні години компенсуються наданням відгулу протягом 90 календарних днів після закінчення надурочної роботи
- Надурочний час не може бути компенсований відгулом = надбавка до заробітної плати в розмірі не менше 75% від основної заробітної плати, що відповідає тривалості надурочної роботи.

➤ **Нічна робота**

- Робота, що виконується між 22:00 та 6:00 годинами ранку

- Нічний працівник:
  - виконує роботу в нічний час не менше 30% свого місячного робочого часу
  - виконує роботу в нічний час протягом щонайменше 3 годин свого щоденного робочого часу

Працівники, які працюють у нічний час, можуть скористатися перевагами:

- скорочення робочого часу на одну годину від звичайного робочого дня.
- доплату за роботу в нічний час у розмірі 25% від основної заробітної плати

Вагітних жінок та жінок, що годують груддю, не можна примушувати працювати вночі.

➤ Регулярні перерви

Обідня перерва

- щоденний робочий час > 6 годин = обідня перерва та інші перерви
- перерви, що не входять до нормального щоденного робочого часу

Щоденна перерва для відпочинку

- між двома робочими днями → відпочинок не менше 12 годин поспіль
- позмінна робота → мінімальний відпочинок 8 годин між змінами

Щотижнева перерва

- Щотижневий відпочинок - 48 годин поспіль, зазвичай по суботах і неділях.
- Щотижневий відпочинок в інші дні = додаткова оплата
- безперервна робота до 14 календарних днів = сумарний відпочинок + компенсація не менше 150% основної заробітної плати.

- **Робота у святкові дні**

За роботу у святкові дні працівникам, які належать до релігійних конфесій, крім християнських, надається по 2 вихідних дні за кожне з 3 оголошених щорічних релігійних свят (6 днів на рік), або

Якщо з поважних причин вихідні дні не надаються, то за роботу у святкові дні працівники мають право на доплату до основної заробітної плати, яка не може бути меншою за 100% основної заробітної плати, що відповідає роботі в нормальний робочий час.

ЩОРІЧНА ВІДПУСТКА

щорічна оплачувана відпустка гарантується всім працівникам.

- ✓ Мінімальна тривалість - 20 робочих днів.
- ✓ Відпустка надається щороку.
- ✓ Грошова компенсація - лише у разі розірвання індивідуального трудового договору.
- ✓ Працівникам, зайнятим на роботах з важкими, небезпечними або шкідливими умовами праці, сліпим, іншим особам з інвалідністю та молоді віком до 18 років → додаткову відпустку тривалістю не менше 3 робочих днів.
- ✓ Працівник зобов'язаний в.зяти відпустку в натуральній формі.
- ✓ Допомога у зв'язку з відпусткою розраховується як середньоденна заробітна плата за останні 3 місяці, що передують місяцю, в якому надається відпустка, помножена на кількість днів відпустки.

Захисні заходи та умови праці для неповнолітніх

- Трудову правоздатність фізичні особи набувають з **16 років**.
- Прийняття на роботу осіб **молодше 15 років забороняється**.
- Фізичні особи також можуть укласти трудовий договір як працівники **після досягнення 15 років за згодою батьків** або законних представників для виконання роботи, що відповідає їхньому фізичному розвитку, нахилам і знанням.

Відкликання згоди батьків або законних представників у випадку неповнолітніх віком від 15 до 16 років тягне за собою автоматичне **розірвання трудового договору**.

- Працевлаштування на важких, шкідливих або небезпечних роботах може бути дозволено після досягнення 18-річного віку.

Робочий час

- Робочий час становить **6 годин на день і 30 годин на тиждень**.
- Молоді люди віком до 18 років **не можуть виконувати додаткову роботу**.
- Молоді люди до 18 років **не можуть працювати в нічний час**.
- Молоді люди віком до 18 років мають право на перерву для харчування тривалістю не менше 30 хвилин, якщо щоденний робочий час перевищує 4 з половиною години.
- Молоді люди віком до 18 років мають право на додаткову відпустку тривалістю не менше 3 робочих днів.

ПРИПИНЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ДОГОВОРУ

- ❖ роботодавець видає і доводить до відома працівника рішення про припинення, яке засвідчує припинення трудових відносин;
- ❖ про припинення трудових відносин з працівником роботодавець зобов'язаний видати працівникові довідку про виконувану діяльність, її тривалість, заробітну плату, трудовий стаж і виписку з загального реєстру працівників.

Перехід на роботу до іншого роботодавця може бути здійснений, якщо це доцільно, наступним чином:

- ✓ Через рік після реєстрації індивідуального трудового договору, укладеного з попереднім роботодавцем;
- ✓ До закінчення річного строку, якщо відбулося розірвання трудового договору:
  - за письмовою згодою іноземного працівника, який звільняється;
  - з ініціативи роботодавця шляхом звільнення іноземного працівника;
  - за власним бажанням іноземного працівника, якщо роботодавець не виконав своїх зобов'язань за індивідуальним трудовим договором, доведених у встановленому законом порядку.

КОРИСНІ ПОСИЛАННЯ

- ✓ Скарги на недотримання умов праці слід подавати до територіальної інспекції праці (ІТМ) за місцем роботи працівника або за місцем реєстрації роботодавця.
<https://www.inspectiamuncii.ro/contact> Виберіть повіт, в якому знаходиться юридична адреса роботодавця, або повіт, в якому працює працівник.
- ✓ Умови праці та заробітна плата в будівельному секторі

<https://www.constructionworkers.eu/ro>

- ✓ Генеральна інспекція з питань імміграції <https://igi.mai.gov.ro/>